

KẾ HOẠCH
Về việc thực hiện Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP
ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ

Thực hiện Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ về việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo tại UBND tỉnh Đồng Nai.

Chủ tịch UBND tỉnh ban hành Kế hoạch thực hiện Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ đối với các nội dung theo Kết luận thanh tra, như sau:

I. MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Thực hiện nghiêm các kiến nghị của Ban Tôn giáo Chính phủ tại Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 đối việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo tại UBND tỉnh Đồng Nai. Qua đó, kịp thời khắc phục các khó khăn, hạn chế nêu tại phần kết quả và kết luận thanh tra.

2. Nâng cao tinh thần trách nhiệm, hiệu quả trong lãnh đạo, chỉ đạo, điều hành của người đứng đầu cơ quan, đơn vị trong thực hiện nhiệm vụ.

3. Cụ thể hóa các nhiệm vụ, giải pháp, phân công trách nhiệm cụ thể của từng đơn vị, địa phương có liên quan đến việc thực hiện Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ.

II. NỘI DUNG PHÂN CÔNG THỰC HIỆN

Yêu cầu thủ trưởng các đơn vị, địa phương có liên quan nghiên cứu, rà soát nội dung theo Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ, xây dựng kế hoạch khắc phục, xác định các biện pháp khắc phục có hiệu quả những tồn tại, hạn chế nêu tại phần kết luận thanh tra. Đồng thời, tham mưu UBND, Chủ tịch UBND cùng cấp chỉ đạo thực hiện tốt hơn công tác quản lý về tín ngưỡng, tôn giáo về sau. Trong đó, lưu ý các nội dung sau:

1. Giao trách nhiệm Sở Nội vụ chủ trì, phối hợp các ngành có liên quan của tỉnh và UBND các huyện, thành phố thực hiện các nội dung sau

a) Tăng cường công tác tuyên truyền, phổ biến pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo cho đội ngũ công chức làm công tác tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo và chức sắc, chức việc, nhà tu hành tôn giáo, người đại diện, ban quản lý cơ sở tín ngưỡng.

b) Tham mưu UBND tỉnh sắp xếp đủ số lượng biên chế, giữ ổn định về tổ chức, bộ máy làm nhiệm vụ tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo các cấp; đồng thời tiếp tục tham mưu thực hiện tốt công tác đào tạo bồi dưỡng, nâng cao năng lực, trình độ và tạo điều kiện về cơ sở vật chất cho đội ngũ công chức, cho cơ quan tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo để thực hiện nhiệm vụ đảm bảo hiệu quả.

c) Rà soát, tham mưu UBND tỉnh có giải pháp việc thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc đảm bảo theo các quy định của pháp luật.

d) Rà soát, tổng hợp trên phạm vi toàn tỉnh các số liệu về tín đồ, chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tổ chức tôn giáo trực thuộc các tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tổ chức được cấp chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo; số liệu cơ sở tôn giáo thuộc các giáo hội và cơ sở có hoạt động tôn giáo nhưng chưa thuộc các giáo hội.

d) Rà soát, thống kê, phân loại cơ sở tín ngưỡng và đánh giá thực trạng hoạt động của cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn để có giải pháp tham mưu quản lý hiệu quả. Phối hợp thực hiện công tác quản lý đối với hoạt động tín ngưỡng tại các cơ sở tín ngưỡng (gồm cả cơ sở tín ngưỡng là di tích lịch sử); nghiên cứu, rà soát, đánh giá hoạt động của các cơ sở tư gia; hoạt động tín ngưỡng tập trung đông người; các hành vi lệch chuẩn, mê tín dị đoan, trái thuần phong mỹ tục.

e) Ban hành văn bản hướng dẫn UBND các huyện, thành phố khắc phục các hạn chế trong việc giải quyết thủ tục hành chính về tín ngưỡng, tôn giáo tại mục 2 phần III Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ. Đồng thời, tăng cường hướng dẫn các địa phương thực hiện, giải quyết các thủ tục hành chính lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo đảm bảo đúng thẩm quyền, thủ tục, thời gian, yêu cầu, điều kiện của thủ tục hành chính; không yêu cầu tổ chức, cá nhân bổ sung các giấy tờ mà thủ tục hành chính không quy định.

g) Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra; thực hiện đúng quy trình thanh tra theo Luật Thanh tra và quy trình kiểm tra theo các Nghị định của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật và các thông tư của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn các Nghị định này; chỉ rõ các sai phạm, hạn chế, tồn tại của các địa phương, cơ sở được thanh tra, kiểm tra; kiến nghị giải pháp khắc phục cụ thể; quan tâm việc xử lý đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị phản ánh kịp thời đúng quy định.

h) Phối hợp các sở, ngành và UBND các huyện, thành phố tăng cường quản lý, ngăn chặn các trường hợp tạo lập cơ sở tôn giáo trái pháp luật.

2. Giao trách nhiệm Sở Tài nguyên và Môi trường chủ trì, phối hợp các sở, ban, ngành của tỉnh và UBND các huyện, thành phố thực hiện các nội dung

a) Chủ trì, phối hợp UBND các huyện, thành phố Long Khánh và Biên Hòa hướng dẫn các cơ sở tôn giáo thực hiện các thủ tục xin giao đất, cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho các cơ sở đủ điều kiện theo quy định.

b) Phối hợp thực hiện công tác quản lý nhà nước về đất đai liên quan đến tôn giáo nhằm quản lý, ngăn chặn các trường hợp vi phạm chuyển nhượng đất đai tạo lập cơ sở tôn giáo trái pháp luật.

c) Phối hợp Sở Nội vụ, UBND các huyện, thành phố hướng dẫn tổ chức tôn giáo trực thuộc, cơ sở tôn giáo thực hiện đăng ký nhu cầu sử dụng đất làm cơ sở cho việc lập quy hoạch sử dụng đất, kế hoạch sử dụng đất hàng năm theo quy định.

3. Giao trách nhiệm Sở Xây dựng chủ trì, phối hợp các sở, ban, ngành liên quan của tỉnh, UBND các huyện, thành phố thực hiện nội dung

Phối hợp thực hiện công tác quản lý nhà nước về xây dựng liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo nhằm quản lý, ngăn chặn các trường hợp vi phạm về xây dựng với mục đích tạo lập cơ sở tôn giáo.

4. Giao trách nhiệm Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch phối hợp các sở, ban, ngành liên quan của tỉnh, UBND các huyện, thành phố thực hiện nội dung

a) Tăng cường công tác quản lý nhà nước đối với hoạt động lễ hội tại các cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn tỉnh; công tác quản lý hoạt động tín ngưỡng tại các cơ sở tín ngưỡng là di tích lịch sử, nhất là các hoạt động tín ngưỡng tập trung đông người và các hành vi lệch chuẩn, mê tín dị đoan, trái thuần phong mỹ tục tại các cơ sở này.

b) Hướng dẫn thực hiện việc bầu, cử người đại diện hoặc thành viên ban quản lý cơ sở tín ngưỡng đã được xếp hạng là di tích lịch sử - văn hóa, danh lam thắng cảnh theo quy định tại khoản 1, 2, 4 Điều 11 Luật tín ngưỡng, tôn giáo.

5. Giao trách nhiệm UBND các huyện, thành phố chủ trì, phối hợp các cơ quan, đơn vị có liên quan thực hiện các nội dung sau

a) Tăng cường công tác quản lý nhà nước về đất đai, xây dựng liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo; đồng thời ngăn chặn, xử lý các trường hợp chuyển nhượng đất đai, tạo lập cơ sở tôn giáo trái pháp luật. Thực hiện công tác lập kế hoạch sử dụng đất tôn giáo hàng năm và quy hoạch xây dựng công trình tôn giáo. Phối hợp Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Nội vụ trong công tác lập quy hoạch sử dụng đất tôn giáo giai đoạn 05 năm, 10 năm.

b) Tổ chức rà soát, tổng hợp số liệu về tín đồ, chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tổ chức tôn giáo trực thuộc các tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tổ chức được cấp chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo; số liệu cơ sở tôn giáo thuộc các giáo hội và cơ sở có hoạt động tôn giáo nhưng chưa thuộc các giáo hội.

c) Tổ chức rà soát, thống kê, phân loại cơ sở tín ngưỡng và đánh giá thực trạng hoạt động của cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn để có giải pháp tham mưu quản lý hiệu quả. Thực hiện công tác quản lý đối với hoạt động tín ngưỡng tại các cơ sở tín ngưỡng (gồm cả cơ sở tín ngưỡng là di tích lịch sử); nghiên cứu, rà soát, đánh giá hoạt động của các cơ sở tư gia; hoạt động tín ngưỡng tập trung đông người; các hành vi lệch chuẩn, mê tín dị đoan, trái thuần phong mỹ tục.

d) Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho các cơ sở tín ngưỡng. Hướng dẫn thực hiện việc bầu, cử người đại diện hoặc thành viên ban quản lý cơ sở tín ngưỡng theo quy định tại khoản 1, 2, 3 Điều 11 Luật tín ngưỡng, tôn giáo. Thực hiện, giải quyết các thủ tục hành chính trên lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo đảm bảo đúng thẩm quyền, thủ tục, thời gian, yêu cầu, điều kiện của thủ tục hành chính; không yêu cầu các tổ chức, cá nhân bổ sung các giấy tờ mà thủ tục hành chính không quy định.

đ) Chủ trì, phối hợp các sở, ngành liên quan của tỉnh thực hiện tham mưu công tác rà soát quy hoạch xây dựng công trình tôn giáo đảm bảo phù hợp với quy hoạch sử dụng đất và các quy hoạch khác có liên quan nhằm đảm bảo sự phát triển chung của tỉnh và giải quyết tốt nhu cầu của tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc trong việc xây dựng các công trình phục vụ sinh hoạt tôn giáo của chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ các tôn giáo.

e) Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra; thực hiện đúng quy trình thanh tra theo Luật Thanh tra và quy trình kiểm tra theo các Nghị định của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật và các Thông tư của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn các Nghị định này; chỉ rõ các sai phạm, hạn chế, tồn tại của các địa phương, cơ sở được thanh tra, kiểm tra; kiến nghị giải pháp khắc phục cụ thể; quan tâm việc xử lý đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị phản ánh kịp thời đúng quy định.

III. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Chủ tịch UBND tỉnh yêu cầu các sở, ban, ngành, đơn vị, địa phương có liên quan căn cứ kế hoạch này và các nội dung nêu tại Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ khẩn xây dựng kế hoạch trưng triển khai thực hiện từng nhiệm vụ cụ thể đảm bảo chất lượng, hiệu quả nhằm thực hiện dứt điểm các nội dung hạn chế, thiếu sót theo Kết luận thanh tra.

2. Định kỳ hàng quý, năm báo cáo tiến độ thực hiện gửi UBND tỉnh (qua Sở Nội vụ); trong đó, báo cáo quý chậm nhất vào ngày 15 của tháng cuối quý và năm vào ngày 15/11.

3. Giao Sở Nội vụ theo dõi, đôn đốc, tổng hợp kết quả thực hiện của các đơn vị, địa phương, tham mưu Chủ tịch UBND tỉnh xử lý, báo cáo theo quy định

và được xem đây là một trong những nội dung để đánh giá công vụ các sở, ngành, địa phương.

(Đính kèm file điện tử Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ).

Trên đây là Kế hoạch thực hiện Kết luận thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023 của Ban Tôn giáo Chính phủ./.

Nơi nhận:

- Ban Tôn giáo Chính phủ;
- Thường trực Tỉnh ủy;
- Ban Dân vận Tỉnh ủy;
- Ủy ban MTTQ VN tỉnh;
- Q. Chủ tịch, các PCT. UBND tỉnh;
- Công an tỉnh;
- Các Sở, ngành: Nội vụ, Xây dựng, Tài nguyên và Môi trường, Văn hóa, Thể thao và Du lịch;
- UBND các huyện, thành phố;
- Chánh, PCVP. UBND tỉnh (KGVX, KTN);
- Ban Tôn giáo tỉnh (Sở Nội vụ);
- Lưu: VT, KTN, TCD, KGVX (N).

**KT. CHỦ TỊCH
PHÓ CHỦ TỊCH**

Nguyễn Sơn Hùng

KẾT LUẬN THANH TRA
Việc thực hiện chính sách, pháp luật
về tín ngưỡng, tôn giáo tại Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai

Thực hiện Quyết định số 1224/QĐ-TGCP ngày 14/7/2023 của Trưởng ban Ban Tôn giáo Chính phủ về việc thành lập Đoàn Thanh tra việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo tại UBND tỉnh Đồng Nai; thời gian tiến hành thanh tra từ ngày 01/8 đến ngày 10/8/2023; thời kỳ thanh tra từ ngày 01/01/2018 đến ngày 31/12/2022. Đoàn thanh tra Ban Tôn giáo Chính phủ đã tiến hành thanh tra tại UBND tỉnh Đồng Nai và 06 đơn vị hành chính cấp huyện gồm UBND huyện Nhơn Trạch, Định Quán, Thống Nhất, Cẩm Mỹ, thành phố Biên Hòa và thành phố Long Khánh; làm việc với BTS GHPGVN tỉnh Đồng Nai, đại diện Tòa Giám mục Xuân Lộc và Ban Quản lý Đình Phước Thiện.

Trên cơ sở báo cáo kết quả thanh tra việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo của Trưởng Đoàn thanh tra ngày 30/8/2023, ý kiến giải trình của cơ quan, tổ chức, cá nhân có liên quan, Trưởng ban Ban Tôn giáo Chính phủ kết luận như sau:

I. KHÁI QUÁT CHUNG

1. Tình hình tín ngưỡng

Toàn tỉnh Đồng Nai hiện có 568 cơ sở tín ngưỡng, trong đó, có 360 miếu, miếu; 132 đình; 48 đền, điện và 28 cơ sở thuộc loại hình khác. Ngoài ra, trên địa bàn tỉnh còn có 56 cơ sở tín ngưỡng là nhà thờ dòng họ.

Do điều kiện lịch sử, địa lý, nhân văn nên tín ngưỡng, tôn giáo tại tỉnh Đồng Nai đa dạng, phong phú. Người dân sinh sống trên địa bàn tỉnh dù theo tôn giáo này hay tôn giáo khác nhưng vẫn thực hiện truyền thống thờ cúng ông bà tổ tiên, thờ những người có công với Nhân dân, với Tổ quốc, nhớ ơn các thế hệ, thực hiện đạo lý “*uống nước nhớ nguồn*”.

Đời sống tín ngưỡng ở Đồng Nai được cấu thành từ 3 nhóm chính: Tín ngưỡng của cộng đồng dân cư Bắc, Trung bộ di cư vào Nam (đây là nhóm cốt lõi); tín ngưỡng của người Hoa và nhóm tín ngưỡng của người bản địa với nhiều cộng đồng dân tộc thiểu số như Chăm, Mạ, Xtieng, Chơ Ro, K’ho, ...

Đa số các cơ sở tín ngưỡng được xây dựng trước năm 2000. Việc tổ chức các hoạt động tín ngưỡng được đảm bảo đúng quy định của pháp luật và thuần phong mỹ tục của địa phương, góp phần giữ vững truyền thống và bản sắc văn hóa của dân tộc. Hoạt động của các cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn tỉnh chủ yếu là cầu an, cầu mùa, cầu mưa thuận gió hòa, cầu cho quốc thái dân an, lễ giỗ các vị thần, tổ tiên, vía bà tại các miếu, đình, đền. Nổi bật nhất vẫn là hoạt động tổ chức lễ cầu an, cầu siêu (Tả tái phán) của cộng đồng người Hoa. Đây là loại hình vừa lễ, vừa hội nhằm cầu cho quốc thái - dân an, cầu siêu cho những người chết, nhất là chết do tai nạn. Đồng thời cũng là nghi lễ để phong chức “Đại phan sư” (thầy cúng) cho những người đủ điều kiện. Thông thường lễ thu hút đông người có “đầu giá” hoa đăng, là dịp gặp gỡ giao lưu, giúp đỡ lẫn nhau của cộng đồng. Địa bàn tổ chức không chỉ trong khuôn viên cơ sở thờ tự mà thường có rước vong từ những nơi có suối, có sông.

- Có 431/568 cơ sở tín ngưỡng đã có người đại diện và ban Quản lý, còn 137 cơ sở chưa có người đại diện và ban quản lý.

- Có 281 cơ sở tín ngưỡng đã đăng ký hoạt động tín ngưỡng, còn 287 cơ sở chưa thực hiện đăng ký hoạt động tín ngưỡng.

2. Tình hình tôn giáo

a) Về số liệu và hoạt động của các tổ chức tôn giáo

Đồng Nai là tỉnh có nhiều tôn giáo, đông chức sắc, tín đồ các tổ chức tôn giáo sinh sống. Hiện toàn tỉnh có 1.778 cơ sở tôn giáo, 2.040 chức sắc, 9.146 nhà tu hành, 28.846 chức việc, 2.289.040 tín đồ, người tin theo thuộc 19 tổ chức tôn giáo như: Giáo hội Công giáo Việt Nam, Giáo hội Phật giáo Việt Nam, 07 Hội thánh Tin lành¹, Giáo hội Cơ đốc Phục Lâm Việt Nam, 07 Hội thánh Cao Đài², Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo Việt Nam, Giáo hội Tịnh độ Cư sĩ Phật hội Việt Nam. Bên cạnh đó còn có tín đồ của Phật hội Tứ ân Hiếu nghĩa, Cộng đồng Hồi giáo (Islam) và người tin theo các tổ chức đã được cấp chứng nhận đăng ký hoạt động như Bửu sơn Kỳ hương, Giáo hội các thánh hữu ngày sau của Chúa Giêsu Kytô.

Đồng bào các tôn giáo ở Đồng Nai cư trú rộng khắp các huyện thuộc địa bàn tỉnh, đông nhất là các huyện: Trảng Bom, Thống Nhất, Long Thành và thành phố Biên Hòa. Toàn tỉnh có 11/11 huyện, thành phố có trên 30% dân số là người có đạo; 110/170 xã, phường có trên 30% dân số là người có đạo, trong đó có 32 xã, phường có trên 90% dân số là người có đạo. Cụ thể:

¹ Hội thánh Tin lành Việt Nam (miền Nam), Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Báp-tít Việt Nam, Tổng hội Báp-tít Việt Nam, Hội thánh Mennonite Việt Nam, Hội Truyền giáo Cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Phúc âm Ngũ tuần Việt Nam

² HT Cao đài Tây Ninh, HT Cao đài Tiên Thiên, HT Cao đài Ban Chính đạo, HT Cao đài Chiêu Minh Long Châu VN, Hội thánh cao đài Việt Nam Bình Đức; Hội thánh Cao đài Cầu kho Tam Quang

** Giáo hội Phật giáo Việt Nam:*

Giáo hội Phật giáo Việt Nam tại tỉnh Đồng Nai có 12 tổ chức tôn giáo trực thuộc, 01 trường trung cấp Phật học với hơn 01 triệu Phật tử, 6.523 tăng, ni; 727 tự viện và hơn 1.000 am, cốc thuộc 15 tông môn, pháp phái³.

Phát huy truyền thống "*hộ quốc, an dân*", trong những năm qua, Giáo hội Phật giáo Việt Nam tỉnh Đồng Nai từng bước được kiện toàn, hoạt động của đa số tăng ni, Phật tử trong tỉnh theo đúng đường hướng "*Đạo pháp - Dân tộc - Chủ nghĩa xã hội*", gắn bó với dân tộc, với phong trào quần chúng xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, với truyền thống và bản sắc văn hóa của dân tộc Việt Nam, nhất là trong công tác xã hội, từ thiện, trong xây dựng nếp sống, đạo đức, góp phần quan trọng vào thành tựu kinh tế, xã hội, an ninh, quốc phòng của tỉnh. Tuy nhiên, hoạt động Phật sự trong tỉnh của Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam tỉnh Đồng Nai, Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam cấp huyện vẫn còn một số hạn chế, nhất là sự đoàn kết thống nhất trong bộ phận Thường trực Ban Trị sự. Bên cạnh đó, vẫn còn tồn tại một số hoạt động xung danh tôn giáo, chống phá Giáo hội Phật giáo Việt Nam, ảnh hưởng đến an ninh, chính trị, trật tự xã hội trên địa bàn.

** Giáo hội Công giáo Việt Nam*

Giáo hội Công giáo Việt Nam tại tỉnh Đồng Nai có 289 tổ chức tôn giáo trực thuộc (01 Giáo phận, 271 giáo xứ, 17 dòng tu). Ngoài ra, còn có 01 Đại Chủng viện, 01 nhà hưu dưỡng, 01 trung tâm mục vụ Núi Cối, 266 cộng đoàn (thuộc 90 dòng tu). Cả tỉnh có 962 cơ sở thờ tự; 03 giám mục, 760 linh mục (561 linh mục triều, 199 linh mục dòng), 3.552 tu sĩ, 26.135 chức việc, 1.240.149 giáo dân. Những năm qua, đồng bào Công giáo tỉnh Đồng Nai được tạo điều kiện thuận lợi trong sinh hoạt, hoạt động tôn giáo, đáp ứng nhu cầu về mặt tinh thần, nhu cầu vật chất ngày một phát triển cùng với sự phát triển chung của tỉnh. Vì vậy, người Công giáo ở Đồng Nai từng bước gắn bó, tích cực trong lao động, sản xuất, xây dựng nếp sống văn hóa, gìn giữ an ninh, trật tự xã hội, sống "tốt đời, đẹp đạo", góp phần cho việc phát triển kinh tế, xã hội, xây dựng và củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc. Trong hoạt động tôn giáo, đại đa số chức sắc, tu sĩ Công giáo chấp hành chính sách, pháp luật của Nhà nước, thực hiện đúng với đường hướng của Giáo hội Công giáo Việt Nam "*sống phúc âm giữa lòng dân tộc...*". Đến nay, Giáo phận Xuân Lộc (tỉnh Đồng Nai) là giáo phận có giáo dân đông nhất nước (chiếm gần 1/6 giáo dân cả nước) với nhiều cơ sở thờ tự được tôn tạo, sửa chữa và xây dựng mới, đáp ứng tốt nhu cầu sinh hoạt tôn giáo của chức sắc, tu sĩ và quần

³ Nam tông Kinh, Nam tông Kh'mer, Thiên tông (Thiên tông Trúc Lâm và Thiên khác), Khất sĩ, Cổ truyền, Lâm tế Liễu quán, Lâm tế Gia phả, Lâm tế Chánh tông, Lâm tế Nguyên thiều, Lâm tế Chúc thánh, Tây thiên, Tịnh độ tông, Thiên thai Giáo quán tông, Vĩnh Nghiêm và Mật tông.

chúng tín đồ. Các hoạt động tôn giáo ở Giáo phận Xuân Lộc ngày càng tăng về số lượng, mở rộng về quy mô ra phạm vi cả nước và quốc tế.

** Đạo Tin Lành*

- Có 34 tổ chức tôn giáo trực thuộc thuộc 07 tổ chức Tin lành⁴ với 83 chức sắc; 745 chức việc khoảng 15.200 tín đồ. Ngoài ra, còn có 66/72 điểm sinh hoạt tôn giáo tập trung đã được chấp thuận.

- 02 tổ chức được cấp chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo⁵, hoạt động trên địa bàn tỉnh, có 03/04 điểm nhóm đã đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung.

- Ngoài ra còn có hơn 3.000 người theo đạo Tin lành đang sinh hoạt tại 55 điểm nhóm thuộc 18 hệ phái, tổ chức Tin lành khác chưa được công nhận. Trong đó có 48 điểm nhóm đã được cấp đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung.

Về cơ bản, chức sắc, chức việc, tín đồ, người theo các tổ chức Tin lành sinh hoạt tôn giáo thuần túy, ổn định. Một số điểm nhóm sau khi được chấp thuận sinh hoạt tôn giáo tập trung (nhất là đối với các nhóm phái chưa được công nhận về tổ chức) không có sự phát triển, thậm chí giảm về tín đồ.

** Đạo Cao Đài*

Theo số liệu thống kê, toàn tỉnh có 26 họ đạo (tổ chức tôn giáo trực thuộc) và 02 ban nghi lễ thuộc 7 tổ chức Cao đài⁶ với 35 cơ sở thờ tự, 180 chức sắc, 593 chức việc, 23.097 tín đồ. Ngoài ra, còn có 01 cơ sở đang tồn tại độc lập. Hoạt động của chức sắc, chức việc, tín đồ đạo Cao đài chủ yếu diễn ra tại các cơ sở thờ tự sẵn có và tại gia đình, sinh hoạt tôn giáo thuần túy, thực hiện tốt các mặt đạo, đời.

** Các tổ chức tôn giáo khác*

Ngoài ra, còn có một bộ phận tín đồ thuộc các tổ chức tôn giáo như: Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo Việt Nam (8 tổ chức trực thuộc với hơn 1.800 tín đồ), Giáo hội Tịnh độ cư sĩ Phật hội Việt Nam (8 tổ chức trực thuộc với hơn 2.000 tín đồ), Giáo hội Cơ đốc Phục Lâm Việt Nam (01 hội thánh trực thuộc với 215 tín đồ).

Bên cạnh đó, Đồng Nai còn có hơn 3.000 người tin theo các tổ chức như Giáo hội các thánh hữu ngày sau của Chúa Giêsu Kytô, Bửu Sơn Kỳ Hương...

** Hiện tượng tôn giáo mới*

⁴ Hội thánh Tin lành Việt Nam (miền Nam), Hội thánh Liên hữu Cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Báp-tít Việt Nam, Tổng hội Báp-tít Việt Nam, Hội thánh Mennonite Việt Nam, Hội Truyền giáo Cơ đốc Việt Nam, Giáo hội Phúc âm Ngũ tuần Việt Nam

⁵ Hội thánh Phúc âm Toàn vẹn Việt Nam và Hội thánh Tin lành Liên hiệp truyền giáo Việt Nam.

⁶ HT Cao đài Tây Ninh, HT Cao đài Tiên Thiên, HT Cao đài Ban Chính đạo, HT Cao đài Chiêu Minh Long Châu VN, Hội thánh cao đài Việt Nam Bình Đức; Hội thánh Cao đài Cầu kho Tam Quang

Trên địa bàn tỉnh còn có các “hiện tượng tôn giáo mới”, “tà đạo” như: Pháp môn Diệu âm, Nhất quán đạo, Thanh Hải vô thượng sư, Nhóm Hộ niệm, Phật đường Huỳnh đạo, Vô vi pháp,... hoạt động với nội dung, hình thức, phương thức khác nhau nhằm truyền bá đạo; trong đó, một số loại hình đã lợi dụng các yếu tố mê tín dị đoan, núp bóng dưới nhiều hình thức tinh vi (câu lạc bộ, lớp thiền, dưỡng sinh) kêu gọi sự tham gia của các thành phần trong xã hội tiềm ẩn nhiều yếu tố phức tạp ảnh hưởng đến an ninh trật tự.

b) Việc thực hiện chính sách, pháp luật

Dưới sự quan tâm của cấp ủy Đảng và chính quyền các cấp, hoạt động tôn giáo được các giáo hội tổ chức ngày càng nhiều về số lượng và quy mô, thu hút đông đảo chức sắc, tu sĩ, chức việc, quần chúng tín đồ trong tỉnh, trong nước và cả người nước ngoài tham gia. Nhiều tổ chức tôn giáo trực thuộc được thành lập; nhiều cơ sở thờ tự được xây dựng mới, khang trang; nhiều chức sắc, tu sĩ, chức việc được chính quyền tạo điều kiện tham gia đào tạo trong và ngoài nước, được phong chức, phong phẩm, bầu cử, suy cử, bổ nhiệm. Nhìn chung, đa số chức sắc, tu sĩ, chức việc, tín đồ các tổ chức ở Đồng Nai chấp hành pháp luật, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quản lý của Nhà nước; phấn khởi trước sự đổi mới, phát triển của đất nước, sự quan tâm, tạo điều kiện của chính quyền các cấp trong hoạt động của các tổ chức; tích cực hưởng ứng tham gia các phong trào thi đua, yêu nước do các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận tổ quốc với các đoàn thể phát động. Đặc biệt trong thời gian gần đây, cùng với Cấp ủy, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức tôn giáo trực thuộc đã có nhiều hoạt động tích cực trong công tác phòng, chống dịch COVID-19 với nhiều việc làm thiết thực, ý nghĩa và chưa từng có tiền lệ. Ngoài việc chấp hành, vận động đồng bào tôn giáo chấp hành các quy định của chính quyền các cấp trong công tác phòng, chống dịch; các tổ chức tôn giáo trực thuộc còn chung tay cùng chính quyền tích cực kêu gọi, vận động, thực hiện hỗ trợ kinh phí, lương thực, thực phẩm, trang thiết bị,... phục vụ cho công tác phòng chống dịch và hỗ trợ, khắc phục khó khăn cho nhân dân tại các khu vực phong tỏa, vùng cách ly COVID-19,... với tổng kinh phí thực hiện lên đến hàng trăm tỷ đồng. Riêng đối với các tổ chức thuộc Giáo hội Công giáo Việt Nam, Giáo hội Phật giáo Việt Nam, hưởng ứng lời kêu gọi của chính quyền, Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam tỉnh, Giáo phận Xuân Lộc và các dòng tu đã vận động, đăng ký, phân công gần 1.000 chức sắc, nhà tu hành, chức việc, tín đồ tham gia tuyến đầu chống dịch, phục vụ tại các bệnh viện, bệnh viện dã chiến, khu cách ly tập trung, trung tâm y tế trên địa bàn tỉnh.

b) Hoạt động xây dựng, trùng tu, nâng cấp, sửa chữa các cơ sở tôn giáo

Từ năm 2018 đến năm 2022, có 106 trường hợp xin chủ trương xây dựng và được cấp phép. Cụ thể:

- Năm 2018: 25 trường hợp;
- Năm 2019: 31 trường hợp;
- Năm 2020: 11 trường hợp;
- Năm 2021: 21 trường hợp;
- Năm 2022: 18 trường hợp.

Tuy nhiên, vẫn còn tình trạng xây dựng, sửa chữa, trùng tu cơ sở tôn giáo trái pháp luật được chính quyền địa phương phát hiện và xử lý.

II. KẾT QUẢ KIỂM TRA, XÁC MINH

1. Xây dựng chính sách, ban hành văn bản quy phạm pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo

Công tác tín ngưỡng, tôn giáo luôn được các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương quan tâm chỉ đạo. Hằng năm, UBND tỉnh đã quan tâm rà soát và ban hành các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn việc thực hiện các chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo và liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo. Trong kỳ báo cáo, Hội đồng nhân dân tỉnh và Ủy ban nhân dân tỉnh đã ban hành 07 văn bản quy phạm pháp luật lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo và các lĩnh vực có liên quan⁷; ban hành các quyết định về công bố bộ thủ tục hành chính thuộc lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã tỉnh Đồng Nai, trong đó quy định rõ trình tự, thủ tục giải quyết từng thủ tục hành chính, làm căn cứ để các cơ quan có thẩm quyền của tỉnh thực hiện và tạo điều kiện thuận lợi cho tổ chức, cá nhân trong sinh hoạt tín ngưỡng, tôn giáo.

Ngoài ra, UBND tỉnh còn ban hành nhiều văn bản khác để triển khai quản lý nhà nước đối với các hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn⁸. Đặc biệt, trong

⁷ Quyết định số 15/2018/QĐ-UBND ngày 20/3/2018 về việc sửa đổi một số nội dung trong Quyết định số 63/2013/QĐ-UBND ngày 08/10/2013 liên quan đến lĩnh vực tín ngưỡng tôn giáo; Quyết định số 01/2020/QĐ-UBND ngày 03/02/2020, bãi bỏ Quyết định số 15/2018/QĐ-UBND ngày 20/3/2018; Quyết định số 32/2019/QĐ-UBND ngày 06/8/2019 ban hành quy định cấp giấy phép xây dựng và quản lý trật tự xây dựng công trình trên địa bàn tỉnh Đồng Nai; Quyết định số 55/2021/QĐ-UBND ngày 01/12/2021 ban hành quy định về cấp phép xây dựng và quản lý công trình xây dựng trên địa bàn tỉnh nhằm triển khai thực hiện Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật xây dựng năm 2020 và các văn bản có liên quan.

⁸ Kế hoạch số 735/KH-UBND ngày 12/12/2018 của UBND tỉnh về việc thực hiện Chỉ thị số 35-CT/TU ngày 13/4/2018 của Ban Thường vụ Tỉnh ủy về triển khai thực hiện Chỉ thị số 18-CT/TW ngày 10/01/2018 của Bộ Chính trị; Văn bản số 14339/UBND-KGVX ngày 10/12/2019 về việc triển khai thực hiện công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng trên địa bàn tỉnh; Kế hoạch số 51/KH-UBND ngày 12/01/2022 về công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo giai đoạn 2021 - 2025; Kế hoạch 260/KH-UBND ngày 09/12/2022 về bồi dưỡng nghiệp vụ đối với cán bộ, công chức làm công tác tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn tỉnh Đồng Nai giai đoạn 2022 - 2026...

giai đoạn dịch Covid-19 bùng phát, công tác quản lý nhà nước được tăng cường, linh hoạt phù hợp với diễn biến dịch COVID-19 qua từng giai đoạn; tổ chức có hiệu quả công tác chỉ đạo, hướng dẫn, kiểm tra việc phòng, chống dịch COVID-19 trong hoạt động tôn giáo, tín ngưỡng và tại các cơ sở tôn giáo, cơ sở tín ngưỡng; tổ chức tiêm phòng ưu tiên cho 100% chức sắc, chức việc, nhà tu hành.

Bên cạnh đó, Sở Nội vụ và các ngành của tỉnh còn kịp thời ban hành hơn 100 văn bản chỉ đạo, hướng dẫn UBND cấp huyện, các tổ chức tôn giáo trực thuộc đối với các hoạt động, sinh hoạt tôn giáo (đại hội, hội nghị, cuộc lễ tôn giáo có quy mô lớn), đảm bảo các hoạt động, sinh hoạt tôn giáo theo quy định của pháp luật, nội dung, chương trình đã thông báo, đăng ký và được chấp thuận.

2. Tổ chức bộ máy tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo

Đến thời điểm báo cáo, tổ chức bộ máy trực tiếp làm công tác tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo ở tỉnh Đồng Nai ở 03 cấp tỉnh, huyện, xã được bố trí như sau:

- Cấp tỉnh: Tiếp tục duy trì Ban Tôn giáo là cơ quan thuộc Sở Nội vụ, cơ cấu tổ chức gồm:

+ Lãnh đạo Ban: 01 Trưởng ban, 01 Phó Trưởng ban;

+ Phòng trực thuộc Ban: 03 phòng, gồm: Phòng Tổ chức - Hành chính, Phòng Kitô giáo, Phòng Phật giáo và các tôn giáo khác;

+ Biên chế: 19 biên chế công chức và 03 hợp đồng lao động theo Nghị định số 161/2018/NĐ-CP ngày 29/11/2018 của Chính phủ (tính đến thời điểm báo cáo, Ban Tôn giáo đang thực hiện 16 biên chế và 03 hợp đồng lao động).

Đối với các sở, ban, ngành chức năng của tỉnh (Văn phòng UBND tỉnh; Tài Nguyên và Môi trường; Xây dựng; Lao động, Thương binh và Xã hội; Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Y tế; Giáo dục và Đào tạo; Ngoại vụ; Thanh tra,...) phân công một lãnh đạo đơn vị và một công chức của đơn vị làm công tác tham mưu quản lý nhà nước về tôn giáo theo chức năng, nhiệm vụ của sở, ban, ngành.

- Cấp huyện: Bộ phận Tôn giáo thuộc Phòng Nội vụ có 01 Lãnh đạo Phòng (Trưởng phòng hoặc Phó Trưởng phòng) kiêm nhiệm phụ trách công tác tôn giáo và từ 01 đến 02 chuyên viên giúp việc.

- Cấp xã: Bố trí 01 đồng chí Lãnh đạo UBND xã (Chủ tịch hoặc Phó Chủ tịch) phụ trách và 01 cán bộ kiêm nhiệm phụ trách công tác tôn giáo ở 170/170 đơn vị cấp xã.

3. Tổ chức thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo

a) Thực hiện quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo

Thực hiện chủ trương, chính sách tín ngưỡng, tôn giáo của Đảng và Nhà nước, Đảng bộ, chính quyền các cấp ở tỉnh Đồng Nai luôn quan tâm đến nhu cầu tín ngưỡng, tôn giáo chính đáng của quần chúng nhân dân. Quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của Nhân dân trên địa bàn tỉnh được đảm bảo thực hiện theo quy định tại Điều 24 Hiến pháp năm 2013 và Luật tín ngưỡng, tôn giáo; các sinh hoạt tín ngưỡng, tôn giáo của quần chúng Nhân dân, hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo của chức sắc, nhà tu hành, chức việc được tạo điều kiện thuận lợi theo quy định của pháp luật và hiến chương, điều lệ của các tổ chức tôn giáo.

Tuyệt đại đa số chức sắc, nhà tu hành, chức việc, tín đồ các tổ chức tôn giáo ở Đồng Nai chấp hành pháp luật, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng, vai trò quản lý của Nhà nước; phấn khởi trước sự đổi mới, phát triển của đất nước, sự quan tâm, tạo điều kiện của chính quyền các cấp trong hoạt động tôn giáo; tích cực hưởng ứng tham gia các phong trào thi đua, yêu nước do các cấp ủy Đảng, chính quyền, Mặt trận Tổ quốc với các đoàn thể phát động.

b) Việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng và liên quan đến tín ngưỡng

Trong kỳ báo cáo, toàn tỉnh Đồng Nai đã giải quyết hơn 12.500 hồ sơ thủ tục hành chính liên quan đến lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo. Trong đó, cấp tỉnh: 11.361 hồ sơ, cấp huyện 392 hồ sơ và cấp xã 914 hồ sơ. Cụ thể:

- Đăng ký hoạt động tín ngưỡng, thông báo danh mục hoạt động tôn giáo và hoạt động tôn giáo bổ sung; đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung: 76 hồ sơ;

- Thành lập, chia, tách, sáp nhập, hợp nhất tổ chức tôn giáo trực thuộc: 85 hồ sơ;

- Thay đổi trụ sở, thay đổi tên của tổ chức tôn giáo trực thuộc: 01 trường hợp thay đổi trụ sở tổ chức tôn giáo trực thuộc; 24 trường hợp đổi tên tổ chức tôn giáo trực thuộc;

- Tiếp nhận thông báo phong phẩm, suy cử chức sắc; bổ nhiệm, bầu cử, suy cử chức việc: 5.442 lượt phong chức, phong phẩm; 1.269 lượt chức sắc, chức việc, nhà tu hành chuyển chuyên; xem xét chấp thuận 4.063 lượt chức sắc, chức việc, nhà tu hành bổ nhiệm, bầu cử, suy cử;

- Giải quyết 256 trường hợp tổ chức khóa bồi dưỡng về tôn giáo cho người chuyên hoạt động tôn giáo; hội nghị của tổ chức tôn giáo trực thuộc;

- Đại hội của tổ chức tôn giáo trực thuộc: cấp tỉnh đã giải quyết 03 trường hợp tổ chức Đại hội và 01 trường hợp tổ chức Hội nghị;

- Tiếp nhận 54 trường hợp tổ chức các lễ nghi, hội trại ngoài danh mục đã thông báo và ngoài cơ sở tôn giáo;

- Giải quyết 157 trường hợp người nước ngoài có nhu cầu nhập cảnh hoạt động tôn giáo tại Đồng Nai.

Về cơ bản, việc giải quyết các thủ tục hành chính liên quan đến lĩnh vực tôn giáo được quan tâm thực hiện, các thông tin đảm bảo minh bạch và ứng dụng dịch vụ công trực tuyến để tạo thuận lợi cho tổ chức và cá nhân có nhu cầu hoạt động tôn giáo.

c) Công tác quản lý đất đai, cấp GCNQSDĐ và cấp phép xây dựng cho cơ sở tín ngưỡng, tôn giáo

- Theo báo cáo của tỉnh, đến tháng 12/2022, toàn tỉnh đã triển khai cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 103/568 cơ sở tín ngưỡng, đạt tỉ lệ 17,57%. Các cơ sở tín ngưỡng chưa được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất là do: Vướng mắc về nguồn gốc sử dụng đất, ranh giới sử dụng giữa các mục đích không rõ ràng (đất có cả đình và chùa...), đất đang xảy ra tranh chấp...

- Đối với các cơ sở tôn giáo, tỉnh Đồng Nai đã cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 795/1.771 cơ sở tôn giáo với tổng diện tích 6.535.776 (m²) chiếm tỉ lệ 44,89%. Trong đó, từ năm 2018 - 2022 (trong kỳ thanh tra), tỉnh Đồng Nai đã thực hiện cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất như sau:

- Năm 2018: Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 72 cơ sở tôn giáo với diện tích 360.420 (m²);

- Năm 2019: Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 65 cơ sở tôn giáo với diện tích 338.120 (m²);

- Năm 2020: Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 41 cơ sở tôn giáo với diện tích 299.612 (m²);

- Năm 2021: Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 32 cơ sở tôn giáo với tổng số diện tích 181.230 (m²);

- Năm 2022: Cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho 24 cơ sở tôn giáo với diện tích 109.210 (m²).

Tình trạng mua bán, chuyển nhượng đất đai vẫn thường xuyên diễn ra trên địa bàn tỉnh, nhưng hiện chưa có giải pháp để ngăn chặn triệt để các hoạt động này. Ngoài ra trên địa bàn tỉnh còn có nhiều vụ việc về nhà đất liên quan đến tôn giáo, trong đó, đã giải quyết 69 trường hợp, số có nguồn gốc tôn giáo nhưng chưa có đơn thư xin lại, đòi lại 44 và có 32 trường hợp hiện đang xem xét, giải quyết.

d) Công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo

Được sự quan tâm chỉ đạo của Tỉnh ủy, Ban Chỉ đạo công tác dân vận tỉnh, UBND tỉnh đã chỉ đạo Ban Tôn giáo (Sở Nội vụ) chủ trì, phối hợp với các ngành chức năng của tỉnh, UBND các huyện, thành phố thực hiện có hiệu quả công tác tuyên truyền, phổ biến chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo và các quy định pháp luật liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo đến với đồng bào các tôn giáo và tổ chức các lớp bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh cho chức sắc, chức việc các tổ chức tôn giáo định kỳ hằng năm.

Về kết quả, từ năm 2018 đến năm 2022, Ban Tôn giáo (Sở Nội vụ) đã phối hợp các ngành chức năng của tỉnh⁹, UBND các huyện, thành phố đã tổ chức 41 hội nghị họp mặt với 2.157 lượt chức sắc, chức việc, nhà tu hành; 66 hội nghị tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách, pháp luật cho 14.484 lượt chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tín đồ tôn giáo và người đại diện, ban quản lý các cơ sở tín ngưỡng; 04 lớp bồi dưỡng kiến thức quốc phòng - an ninh cho 837 chức sắc, chức việc thuộc phạm vi quản lý của cấp tỉnh; tổ chức 68 hội nghị quán triệt, phổ biến cho 9.981 lượt cán bộ trong hệ thống chính trị từ tỉnh đến cơ sở. Bên cạnh đó, năm 2019 và năm 2020, phối hợp tổ chức đưa, đón chức sắc, chức việc các tổ chức tôn giáo trên địa bàn tỉnh (mỗi năm 11 vị) tham gia lớp bồi dưỡng kiến thức quốc phòng và an ninh do Quân khu 7 tổ chức tại Thành phố Hồ Chí Minh.

đ) Công tác Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, công chức, viên chức làm công tác tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo

Công tác đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ làm công tác tôn giáo được Tỉnh ủy, UBND tỉnh quan tâm chỉ đạo các ngành, các địa phương thực hiện nghiêm túc. Về kết quả, năm 2019 tổ chức 02 lớp bồi dưỡng, tập huấn ngắn hạn về nghiệp vụ công tác tôn giáo cho 433 cán bộ chủ chốt cơ sở, cán bộ thuộc các cơ quan, ban ngành của tỉnh, huyện và xã; hằng năm tỉnh đều cử từ 40 - 50 cán bộ lãnh đạo các cơ quan ban, ngành của tỉnh và huyện tham gia bồi dưỡng nghiệp vụ công tác tôn giáo do Ban Tôn giáo Chính phủ tổ chức.

Bên cạnh đó, căn cứ Quyết định số 43/QĐ-TTg ngày 11/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt "Đề án bồi dưỡng nghiệp vụ đối với cán bộ, công chức làm công tác tín ngưỡng, tôn giáo giai đoạn 2022 - 2026" và Kế hoạch số 1023/KH-BNV ngày 17/3/2022 của Bộ Nội vụ về việc triển khai Quyết định số 43/QĐ-TTg ngày 11/01/2022 của Thủ tướng Chính phủ, UBND tỉnh đã ban hành Kế hoạch số 260/KH-UBND ngày 09/12/2022 về việc bồi dưỡng nghiệp vụ đối với

⁹ Ban Dân vận Tỉnh ủy, Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh, Công an tỉnh, Sở Tài nguyên và Môi trường, Sở Xây dựng.

cán bộ, công chức làm công tác tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2022 - 2026. Theo đó, từ năm 2023 - 2026, UBND tỉnh giao các sở, ban, ngành chức năng của tỉnh tổ chức mỗi năm 02 lớp bồi dưỡng cho đội ngũ cán bộ làm công tác tôn giáo các cấp.

e) Nghiên cứu trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo

Trong kỳ báo cáo, UBND tỉnh giao Ban Tôn giáo (Sở Nội vụ) chủ trì thực hiện 01 đề tài nghiên cứu khoa học cấp tỉnh thuộc chương trình nghiên cứu kinh tế xã hội - phục vụ phát triển kinh tế xã hội, phát triển nguồn nhân lực với nội dung “Phát huy nguồn lực các tôn giáo đóng góp cho sự phát triển của Đồng Nai”.

g) Thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh, đơn thư khác và xử lý vi phạm pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo

Kết quả công tác thanh, kiểm tra: Trên cơ sở các Quyết định, Kế hoạch của Bộ Nội vụ, Ban Tôn giáo Chính phủ về theo dõi thi hành pháp luật từ năm 2018 đến năm 2022, Ban Tôn giáo (Sở Nội vụ) đã tham mưu Sở Nội vụ phối hợp các sở, ngành chức năng của tỉnh, UBND các huyện, thành phố đề xuất UBND tỉnh ban hành các kế hoạch¹⁰. Từ năm 2018 đến năm 2022, Ban Tôn giáo (Sở Nội vụ) đã phối hợp với Thanh tra Sở Nội vụ thực hiện 01 cuộc thanh tra và 03 cuộc kiểm tra tại 04 đơn vị cấp huyện.

Qua công tác thanh tra, kiểm tra đã giúp các địa phương khắc phục hạn chế và thực hiện tốt hơn nhiệm vụ công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo tại địa phương.

Ngoài ra, trong kỳ báo cáo, UBND tỉnh tiếp 01 Đoàn của Ủy ban Văn hóa, Giáo dục, Thanh niên, Thiếu niên và Nhi đồng của Quốc hội giám sát việc thi hành chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn tỉnh Đồng Nai; Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch thực hiện 02 cuộc kiểm tra xử lý sự vụ liên quan 02 di tích đã được xếp hạng (Chùa Bửu Phong, thành phố Biên Hòa và Đình Hưng Lộc, huyện Thống Nhất); Sở Xây dựng xây dựng kế hoạch, thông báo kiểm tra đối với 29 tổ chức tôn giáo trực thuộc trên địa bàn tỉnh; Sở Tài nguyên và Môi trường không thực hiện thanh tra, kiểm tra chuyên ngành về công tác tôn giáo nhưng tổ chức các cuộc thanh tra, kiểm tra các địa phương trong đó có thanh tra, kiểm tra nội dung về đất đai tôn giáo.

Kết quả xử lý vi phạm pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo: Trong kỳ báo cáo, chưa phát hiện các vi phạm liên quan hoạt động và sinh hoạt tín ngưỡng, tôn giáo

¹⁰ Kế hoạch số 6249/KH-UBND ngày 06/4/2019, Kế hoạch 6969/KH-UBND ngày 18/6/2020, Kế hoạch số 3577/KH-UBND ngày 07/4/2021, Kế hoạch số 161/KH-UBND ngày 14/7/2022 về kiểm tra tình hình thi hành pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo và kiểm tra rà soát văn bản quy phạm pháp luật, văn bản có chứa quy phạm luật liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo năm 2019, 2020, 2021 và 2022

ảnh hưởng đến an ninh trật tự trên địa bàn. Tuy nhiên, phát sinh một số trường hợp vi phạm về xây dựng công trình tôn giáo (Trung tâm Đức Mẹ Núi Cúi¹¹ xây dựng Nhà Y tế sai phép năm 2019; Giáo xứ Phú Sơn, huyện Trảng Bom xây dựng Nhà giáo lý sai phép năm 2022); các trường hợp này, UBND tỉnh đã giao Sở Xây dựng chủ trì, phối hợp với các sở, ban, ngành chức năng của tỉnh và UBND cấp huyện xử lý theo quy định của pháp luật.

Công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo, kiến nghị, phản ánh: Từ năm 2018 đến năm 2022, UBND tỉnh Đồng Nai đã tiếp nhận 26 đơn, thư khiếu nại, tố cáo, phản ánh, kiến nghị liên quan đến tôn giáo. Đã chuyển tổ chức tôn giáo trực thuộc, cơ quan chức năng có liên quan xử lý theo quy định các đơn, thư nói trên. Công tác giải quyết khiếu nại, tố cáo được quan tâm thực hiện, bên cạnh đó, công tác vận động thuyết phục để ổn định tình hình nội bộ tôn giáo cũng luôn được các ngành, các cấp của tỉnh Đồng Nai quan tâm thực hiện. Vì vậy, trên địa bàn tỉnh Đồng Nai trong kỳ thanh tra, không để xảy ra điểm nóng tôn giáo.

h) Quan hệ quốc tế trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo: trong kỳ kiểm tra tỉnh Đồng Nai không có hoạt động quan hệ quốc tế trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo.

III. KẾT LUẬN

1. Mặt tích cực

Dưới sự chỉ đạo của UBND tỉnh, những năm qua, tình hình kinh tế, chính trị, an ninh trật tự trong đó có vấn đề an ninh tôn giáo luôn được đảm bảo. Trong niên độ thanh tra, công tác quản lý nhà nước đối với lĩnh vực tín ngưỡng ngày càng được quan tâm thực hiện và đạt kết quả đáng khích lệ. Hoạt động tuyên truyền, giáo dục về chủ trương của Đảng và pháp luật của Nhà nước về văn hóa, tín ngưỡng được cải thiện. Việc thực hiện cuộc vận động nếp sống văn minh đối với các cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn tỉnh trong thời gian qua đạt được một số kết quả nhất định. Lễ hội tại các cơ sở tín ngưỡng diễn ra trong không khí trang nghiêm, trang trọng, an toàn, lành mạnh, tiết kiệm với nhiều hoạt động, đáp ứng được nhu cầu sinh hoạt văn hóa tâm linh, đồng thời thu hút đông đảo nhân dân và du khách tham gia. Nhận thức của người dân khi tham quan, tham gia lễ hội được nâng cao, không để xảy ra những hiện tượng phản cảm, gây bức xúc dư luận.

Hoạt động tôn giáo trên địa bàn tỉnh trong những năm qua thuận tụy, ổn định, cơ bản tuân thủ pháp luật; theo đúng hiến chương, điều lệ của tổ chức tôn giáo; việc phong phẩm, bổ nhiệm, bầu cử, suy cử, thuyên chuyển, cách chức, bãi nhiệm chức sắc, chức việc, nhà tu hành theo trình tự, thủ tục pháp luật quy định; tăng cường

¹¹ Đối với vụ việc liên quan đến đất đai tại Trung tâm Đức mẹ Núi Cúi, Thanh tra Chính phủ đã thực hiện thanh tra theo quy định.

hoạt động củng cố đức tin, đào tạo, bồi dưỡng chức sắc, chức việc; các đại hội, hội nghị, lễ hội tôn giáo, cuộc lễ lớn của các tổ chức tôn giáo diễn ra trang trọng, an toàn, cơ bản đúng quy định thu hút đông đảo tín đồ, quần chúng nhân dân và du khách tham gia.

Công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo được chú trọng và đảm bảo hiệu lực, hiệu quả. Công tác vận động, tranh thủ chức sắc được quan tâm đúng tinh thần chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, từ đó góp phần đảm bảo an ninh chính trị. Nhờ làm tốt công tác quản lý nhà nước và công tác vận động nên tại Đồng Nai, phần lớn chức sắc, chức việc, tín đồ chấp hành quy định của pháp luật, tích cực tham gia các phong trào thi đua yêu nước, phát triển kinh tế, từ thiện nhân đạo. Các tổ chức, cá nhân tôn giáo hoạt động tuân thủ pháp luật, được chính quyền các cấp đảm bảo, tạo điều kiện thực hiện, đáp ứng nhu cầu tín ngưỡng, tôn giáo của người dân. Từ đó, các cấp chính quyền phát huy được nguồn lực của các tổ chức, cá nhân tôn giáo (qua các phong trào do các cơ quan phát động như xóa đói, giảm nghèo, từ thiện nhân đạo; phòng chống dịch bệnh Covid,...).

2. Một số tồn tại, hạn chế

Qua báo cáo của các địa phương và báo cáo của UBND tỉnh cũng như xem xét các hồ sơ tài liệu có liên quan tại các địa phương, việc thực hiện chính sách pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn tỉnh Đồng Nai còn một số hạn chế trong công tác phối kết hợp giữa các ngành, các cấp dẫn đến một số tồn tại như sau:

a) Công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng

Mặc dù tỉnh đã có hướng dẫn về công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, nhưng đến nay một số cấp ủy, chính quyền và một bộ phận cán bộ, công chức ở cơ sở hiểu về quan điểm, chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tầm quan trọng của công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng còn ở mức độ. Tại các huyện được thanh tra trực tiếp, còn một số tồn tại như sau:

- Việc nhận diện một số quy định trong Luật tín ngưỡng, tôn giáo: Phân loại cơ sở tín ngưỡng, cơ sở có hoạt động như cơ sở tín ngưỡng, điện thờ tư gia, ... còn nhầm lẫn ở một số địa phương; phân loại đối tượng quản lý về tín ngưỡng, tôn giáo còn chưa đúng dẫn đến việc vận dụng, áp dụng các điều khoản quy định của pháp luật vào công tác QLNN về tín ngưỡng trên địa bàn cơ sở còn thiếu chính xác: xã Phước An, huyện Nhơn Trạch nhầm lẫn giữa chấp thuận đăng ký hoạt động tín ngưỡng và hoạt động tôn giáo; UBND xã Long Tân, huyện Nhơn Trạch đăng ký hoạt động tín ngưỡng cho cơ sở hoạt động tín ngưỡng của tư nhân; đăng ký hoạt động tín ngưỡng hằng năm (năm nào cũng đăng ký); một số địa phương, cơ sở tín ngưỡng thực hiện thông báo thay vì đăng ký và chấp thuận đăng ký.

- Ở một số địa phương như huyện Nhơn Trạch, Thống Nhất, Cẩm Mỹ, Định Quán, việc bầu, cử người đại diện, thành viên ban quản lý cơ sở tín ngưỡng được báo cáo đầy đủ, cơ bản nhưng ở một số địa phương (TP. Biên Hòa (dưới 50%), TP. Long Khánh (50%),) việc bầu, cử người đại diện, ban quản lý, đặc biệt là với những cơ sở tín ngưỡng không phải là di tích chưa đảm bảo theo quy định (chưa ra quyết định công nhận; có nơi không tổ chức bầu, cử).

Ngoài ra, tỉ lệ cấp giấy CNQSĐĐ cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn toàn tỉnh còn thấp (Cẩm Mỹ 11/60 cơ sở đất thuộc sở hữu cộng đồng; Định Quán 5/14; Nhơn Trạch 57/86; Biên Hòa 17/110; Long Khánh 8/42, Thống Nhất: 5/25).

b) Công tác QLNN về tôn giáo

Đến nay, một số cấp ủy, chính quyền và một bộ phận cán bộ, công chức ở cơ sở hiểu về pháp luật liên quan đến tôn giáo còn ở mức độ. Tại một số huyện thanh tra trực tiếp, việc nhận diện một số cụm từ giải thích trong Luật về tín đồ, cơ sở tôn giáo, tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, sinh hoạt tôn giáo tập trung và hiểu về các quy định như đăng ký hoạt động tôn giáo, thông báo danh mục hoạt động tôn giáo, chủ thể thực hiện các quy định theo pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo... còn chưa đúng dẫn đến việc vận dụng, áp dụng các điều khoản quy định của pháp luật vào công tác quản lý nhà nước về tôn giáo chưa đảm bảo quy định.

Một số vấn đề tồn tại đáng lưu ý như sau:

(1) Việc thống kê quản lý và ứng xử các chùa, tự viện như tổ chức tôn giáo trực thuộc dẫn đến việc thực hiện công tác quản lý đối với các chùa chưa phù hợp. Thủ tục chấp thuận thành lập chùa là tổ chức tôn giáo trực thuộc đều có văn bản công nhận các chùa.

(2) Việc thực hiện thông báo danh mục hoạt động tôn giáo và thông báo bổ sung danh mục hoạt động tôn giáo ở cấp xã, huyện mặc dù đã được hướng dẫn cụ thể từ tỉnh đến huyện nhưng vẫn còn hạn chế như: Xác định sai chủ thể thông báo (các tổ chức thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam, Giáo hội Công giáo Việt Nam); nhiều địa phương thực hiện thủ tục chấp thuận thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hoặc thông báo danh mục hoạt động tôn giáo bổ sung; một số trường hợp kê khai, thông báo, đăng ký nhằm lẩn hoạt động tín ngưỡng và hoạt động tôn giáo.

(3) Việc quản lý đối với các điểm sinh hoạt tôn giáo tập trung về cơ bản tương đối chặt chẽ, nắm được tình hình sinh hoạt của các điểm nhóm. Tuy nhiên, thủ tục đăng ký điểm sinh hoạt tôn giáo tập trung của các điểm nhóm thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam đều do Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam cấp huyện thực hiện (Điều 16 của Luật phải là Trung ương Giáo hội thực hiện trừ trường hợp

ủy quyền theo quy định của pháp luật dân sự); các điểm nhóm của Giáo hội Công giáo Việt Nam do Linh mục phụ trách giáo xứ đăng ký (phải là Giám mục giáo phận đăng ký trừ trường hợp có ủy quyền). Phần lớn hồ sơ xem xét giải quyết đều quá hạn 20 ngày, có hồ sơ quá hạn đến 07 tháng. Một số trường hợp thiếu giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp hoặc giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp không phù hợp (hợp đồng ghi mục đích cho thuê nhà để ở). Một số trường hợp (chủ yếu thuộc các tổ chức của Giáo hội Công giáo Việt Nam) không có sơ yếu lý lịch của người đại diện và lý lịch tư pháp để chứng minh người đại diện không có án tích.

Đối với thủ tục thay đổi địa điểm sinh hoạt tôn giáo tập trung tại các địa phương, cần lưu ý bổ sung, cập nhật giấy thông báo chuyển địa điểm theo Điều 6 Nghị định số 162/2017/NĐ-CP cho chính quyền cấp xã và theo dõi quản lý việc chấm dứt sinh hoạt tôn giáo tập trung tại địa điểm cũ.

(4) Các thủ tục hành chính về thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc đều bị quá thời gian theo quy định. Có hồ sơ trễ hạn lên đến vài tháng.

Hồ sơ thành lập 15 giáo xứ thuộc Giáo hội Công giáo Việt Nam thiếu lý lịch tư pháp của người dự kiến làm đại diện tổ chức.

(5) Các hồ sơ tổ chức đại hội của tổ chức tôn giáo trực thuộc trên địa bàn tỉnh về cơ bản đảm bảo thành phần và thời gian quy định. Tuy nhiên, ở các huyện, thành phố đoàn trực tiếp làm việc, hồ sơ tổ chức đại hội nhiệm kỳ của Ban Chấp sự các Chi hội thuộc Hội thánh Tin lành Việt Nam (miền Nam) đều thực hiện thủ tục thông báo theo Điều 44 (thực hiện đối với hội nghị). Mặc dù tên gọi của hoạt động này là Hội đồng thường niên, nhưng thực chất hoạt động này là đại hội 02 năm tổ chức 1 lần, có hoạt động tổng kết và bầu cử nhân sự, vì vậy cần được thực hiện theo Điều 45 của Luật tín ngưỡng, tôn giáo (thực hiện đối với đại hội).

(6) Đối với việc tổ chức các cuộc lễ ở ngoài cơ sở tôn giáo và địa điểm hợp pháp: Về cơ bản, việc xem xét giải quyết các hoạt động thận trọng, có sự phối kết hợp của nhiều ngành, nhiều cấp. Tuy nhiên, còn nhiều hồ sơ quá hạn. Việc ban hành văn bản chấp thuận cho các trường hợp theo địa điểm như “Tượng... Giáo họ thuộc Giáo xứ...” là chưa phù hợp; đối với các trường hợp tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, chức sắc mượn địa điểm của hộ gia đình, cá nhân để tổ chức cuộc lễ, giảng đạo cần có ý kiến đồng thuận của chủ sở hữu trong hồ sơ đề nghị.

(7) Tỷ lệ cấp được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cơ sở tôn giáo là khá thấp (dưới 50%). Ở hầu hết các địa phương, còn có hiện tượng lách luật, mua bán, chuyển nhượng ngầm để mở rộng cơ sở tôn giáo. Đáng lưu ý là trong các

hồ sơ thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc (kể cả chùa) đều có giấy tờ về việc mua bán, hiến tặng đất của cá nhân cho tổ chức, cá nhân làm cơ sở tôn giáo.

(8) Công tác thanh tra, kiểm tra, giải quyết khiếu nại, tố cáo liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo được quan tâm thực hiện nên không xảy ra điểm nóng về tôn giáo. Tuy nhiên, ở nhiều huyện đoàn đến làm việc, việc kiểm tra thi hành pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo chưa được phản ánh đầy đủ (TP. Biên Hòa, huyện Định Quán, huyện Cẩm Mỹ, TP. Long Khánh).

Ngoài ra, công tác quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo trên địa bàn tỉnh Đồng Nai còn cần lưu ý các nội dung sau:

- Công tác xử lý vi phạm pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo: Chưa có số liệu về các vụ việc vi phạm trong niên độ thanh tra, kết quả thanh tra trực tiếp cho thấy có việc vi phạm trật tự xây dựng, đất đai liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo, vi phạm không thực hiện thủ tục hành chính hoặc thực hiện không đúng thủ tục hành chính, vi phạm về trật tự công cộng liên quan đến sinh hoạt, hoạt động tín ngưỡng, tôn giáo khi chưa được chính quyền chấp thuận...

- Hiện nay tổ chức bộ máy làm công tác tham mưu QLNN về tín ngưỡng, tôn giáo không ổn định. Việc thay đổi này dẫn đến một thực tế là giảm hiệu quả tham mưu QLNN về tín ngưỡng, tôn giáo; ảnh hưởng đến tâm lý, chất lượng làm việc của đội ngũ công chức.

- Tại một số huyện, Ban Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam tỉnh, Giáo phận Xuân Lộc: Đoàn đã đến làm việc và đều phản ánh quy hoạch sử dụng đất và quy hoạch xây dựng trên địa bàn tỉnh chưa phù hợp với nhau dẫn đến khó khăn cho các tổ chức khi thực hiện.

IV. KIẾN NGHỊ CÁC BIỆN PHÁP XỬ LÝ

Căn cứ vào kết quả thanh tra, Trường Ban Tôn giáo Chính phủ kiến nghị với Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai các nội dung sau đây:

Thứ nhất, Ủy ban nhân dân tỉnh có giải pháp khắc phục đối với những tồn tại, hạn chế nêu tại mục 2. III của Kết luận, đặc biệt quan tâm đến công tác tuyên truyền, phổ biến, tập huấn, bồi dưỡng cho đội ngũ công chức làm công tác tham mưu QLNN về tín ngưỡng, tôn giáo; cho chức sắc, chức việc, nhà tu hành, người đại diện, ban quản lý cơ sở tín ngưỡng.

Thứ hai, chỉ đạo Sở Nội vụ và các cơ quan liên quan rà soát, tham mưu khắc phục các trường hợp chấp thuận thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc chưa đảm bảo theo quy định của pháp luật.

Thứ ba, chỉ đạo các Sở, ngành liên quan rà soát, tổng hợp trên phạm vi toàn tỉnh các số liệu về tín đồ, chức sắc, chức việc, nhà tu hành, tổ chức tôn giáo trực thuộc thuộc các tổ chức tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tổ chức được cấp chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo; số liệu cơ sở tôn giáo thuộc các giáo hội và cơ sở có hoạt động tôn giáo nhưng chưa thuộc các giáo hội.

Thứ tư, đề nâng cao chất lượng tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo, đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh tiếp tục quan tâm, tạo điều kiện cho bộ máy tổ chức làm công tác tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo các cấp được ổn định, đủ số lượng biên chế thực hiện nhiệm vụ được giao; tiếp tục đào tạo, bồi dưỡng, nâng cao năng lực, trình độ và quan tâm tạo điều kiện về cơ sở, vật chất cho đội ngũ công chức, cho cơ quan tham mưu quản lý nhà nước về tín ngưỡng, tôn giáo để thực hiện nhiệm vụ đảm bảo hiệu quả.

Thứ năm, chỉ đạo Sở Tài nguyên và Môi trường chủ trì phối hợp với các ngành, địa phương liên quan rà soát, phân loại, đôn đốc để tiếp tục cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cơ sở tín ngưỡng, cơ sở tôn giáo; tăng cường quản lý nhà nước về đất đai, xây dựng liên quan đến tín ngưỡng, tôn giáo.

Thứ sáu, chỉ đạo các Sở, ngành và UBND các huyện, thành phố tăng cường quản lý, ngăn chặn, xử lý các trường hợp tạo lập cơ sở tôn giáo trái pháp luật.

Thứ bảy, chỉ đạo, chấn chỉnh các địa phương liên quan (ở cấp tỉnh, cấp huyện, cấp xã) thực hiện, giải quyết thủ tục hành chính trên lĩnh vực tín ngưỡng tôn giáo đảm bảo đúng thẩm quyền, thủ tục, thời hạn, yêu cầu, điều kiện của thủ tục hành chính; không yêu cầu các tổ chức, cá nhân tôn giáo bổ sung các giấy tờ mà TTHC không quy định.

Thứ tám, chú trọng công tác quản lý hoạt động tín ngưỡng tại các cơ sở tín ngưỡng (gồm cả cơ sở tín ngưỡng là di tích lịch sử); nghiên cứu, rà soát, đánh giá hoạt động của các cơ sở tư gia; hoạt động tín ngưỡng tập trung đông người; các hành vi lệch chuẩn, mê tín dị đoan, trái thuần phong mỹ tục.

Thứ chín, giao Sở Nội vụ phối hợp với các cơ quan liên quan thực hiện rà soát, thống kê, phân loại cơ sở tín ngưỡng và đánh giá thực trạng hoạt động của cơ sở tín ngưỡng trên địa bàn để có giải pháp tham mưu quản lý hiệu quả.

Thứ mười, tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra; thực hiện đúng quy trình thanh tra theo Luật Thanh tra và quy trình kiểm tra theo các Nghị định của Chính phủ về theo dõi tình hình thi hành pháp luật và các Thông tư của Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn các Nghị định này; chỉ rõ các sai phạm, hạn chế, tồn tại của các địa phương, cơ sở được thanh tra, kiểm tra; kiến nghị giải pháp khắc phục cụ thể;

quan tâm chỉ đạo việc xử lý đơn thư khiếu nại, tố cáo, kiến nghị phản ánh kịp thời, đúng quy định pháp luật.

Trên đây là Kết luận thanh tra việc thực hiện chính sách, pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo tại Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai từ ngày 01/01/2018 đến ngày 31/12/2022. Trưởng ban Tôn giáo Chính phủ đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh Đồng Nai xây dựng Kế hoạch khắc phục các tồn tại, hạn chế nêu trên và báo cáo kết quả thực hiện Kết luận này gửi Ban Tôn giáo Chính phủ theo quy định của pháp luật thanh tra./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh Đồng Nai;
- Thứ trưởng Vũ Chiến Thắng (để b/c);
- Thanh tra Bộ Nội vụ;
- Lãnh đạo Ban;
- Sở Nội vụ và Ban Tôn giáo tỉnh Đồng Nai;
- Lưu: VT, TTPC (05).

TRƯỞNG BAN

Vũ Hoài Bắc

PHỤ LỤC

KẾT QUẢ KIỂM TRA HỒ SƠ QLNN VỀ TÍN NGƯỠNG, TÔN GIÁO TẠI TỈNH ĐỒNG NAI

(Kèm theo Kết luận Thanh tra số 2046/KL-TGCP ngày 08/11/2023)

I. HỒ SƠ CỦA BAN TÔN GIÁO –SỞ NỘI VỤ TỈNH GIẢI QUYẾT VÀ THAM MUU UBND TỈNH GIẢI QUYẾT

1. Hồ sơ 85 trường hợp thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc

- Hồ sơ thành lập 02 chi hội Tin lành đảm bảo về trình tự, thủ tục; nhưng trễ hạn.
- Việc thành lập chùa (68 chùa) được xem xét giải quyết như thủ tục thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc là không phù hợp với Hiến chương của Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Luật tín ngưỡng, tôn giáo. Ngoài ra, trong hồ sơ còn có văn bản công nhận chùa là chưa phù hợp với pháp luật về tín ngưỡng, tôn giáo.
- Đa số các hồ sơ thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc là các giáo xứ đều quá hạn, không có lý lịch tư pháp và lý lịch trích ngang của nhân sự dự kiến quản lý.
- Hồ sơ thành lập tổ chức tôn giáo trực thuộc đều ghi nhận giấy tờ của cá nhân trực tiếp hiến tặng đất cho giáo hội. Điều này không phù hợp với quy định của Luật Đất đai năm 2013.

2. Thông báo phong phẩm của Giáo hội Công giáo Việt Nam năm 2020 thiếu lý lịch tư pháp.

3. 02 Hồ sơ mời người nước ngoài vào giảng đạo tại cơ sở tôn giáo: Quá hạn.

4. 05 Hồ sơ bổ nhiệm trụ trì: Quá hạn.

II. UBND TP. BIÊN HÒA

1. Các vấn đề chung

- Công chức tham mưu lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo chưa thực sự quan tâm công tác tham mưu QLNN về tín ngưỡng, mặc dù Nghị định 162/2017/NĐ-CP và các văn bản hướng dẫn từ cấp trung ương đến cấp tỉnh đều quy định rất rõ, nhưng việc bầu, cử người đại diện, ban quản lý cơ sở tín ngưỡng, đăng ký hoạt động tín ngưỡng đạt tỉ lệ thấp.

- Công tác cấp GCN quyền sử dụng đất cho các cơ sở tín ngưỡng còn rất thấp (khoảng 10%);

- Chưa phân định được cơ sở tôn giáo và tổ chức tôn giáo trực thuộc; xem Ban Đoàn kết Công giáo là tổ chức tôn giáo trực thuộc.

- Thành phố Biên Hòa còn nhiều tự viện chưa hợp pháp; nhiều cơ sở tôn giáo chưa được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất (30%), số này chủ yếu rơi vào các dòng tu, cộng đoàn Công giáo và cơ sở thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam, trong đó phần lớn là đất nghĩa trang, đất đứng tên cá nhân hoặc đất sử dụng ngoài mục đích tôn giáo mà người đại diện các cơ sở này chưa lập thủ tục đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền; các ngành và chính quyền địa phương chưa chủ động rà soát, cập nhật quy hoạch, kế hoạch sử dụng đất tôn giáo nên không thể giao đất vì chưa phù hợp quy hoạch sử dụng đất.

- 14 hồ sơ đăng ký các điểm nhóm sinh hoạt tôn giáo tập trung thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam và Giáo hội Công giáo Việt Nam đều do Giáo xứ và BTS phật giáo cấp huyện đăng ký nhưng không có bất kì giấy ủy quyền nào của Giám mục Giáo phận và Trung ương Giáo hội Phật giáo Việt Nam là chưa phù hợp với Hiến chương và giáo luật của Giáo hội; chưa phù hợp với quy định của Luật tín ngưỡng, tôn giáo. Còn 6/20 điểm nhóm đang hoạt động nhưng chưa được cấp đăng ký sinh hoạt tôn giáo tập trung.

2. Các hồ sơ kiểm tra:

(1) Hồ sơ đăng ký SHTGTT của điểm nhóm Tin lành Yêu Thương, VB số 75/UBND -VX ngày 12/3/2018 của UBND phường Long Bình Tân

- Hồ sơ quá hạn 20 ngày (văn bản xin ý kiến của Phường số 51/UBND-VX ngày 02/2/2018 khẳng định đủ hồ sơ – Văn bản chấp thuận 12/3). Hồ sơ yêu cầu danh sách tín đồ - không đúng quy định; Hồ sơ không có văn bản chứng minh địa điểm hợp pháp để sinh hoạt tôn giáo tập trung.

Văn bản chấp thuận: Kính gửi “Mục sư”; Căn cứ vào Công văn có ý kiến của Phòng Nội vụ TP. Biên Hòa; Khai danh sách tín đồ và yêu cầu có phát sinh tín đồ mới thì phải đăng ký gửi đến UBND xã trước 15 ngày; Nội dung: Hợp ban Điều hành; lễ Thánh kinh hè, không phù hợp với nội dung sinh hoạt điểm nhóm.

(2) Hồ sơ SHTGTT số 01/GCN-UBND ngày 18/4/2023 của UBND phường Long Bình cấp SHTGTT cho điểm nhóm Emanuel Tam Hiệp

- Quá hạn 20 ngày (VB đăng ký ngày 08-3-23 cấp GCN ngày 18/4/23). Văn bản đăng ký 17 người, văn bản chấp thuận 25 người. Hồ sơ có danh sách và kèm theo bản sao CMND của từng người tham gia điểm nhóm, mã định danh cá nhân của người đại diện.

(3) Hồ sơ cấp GCN SHTGTT điểm nhóm Tin lành Nêhemi ngày 6/3/2019 của UBND phường Tân Hiệp

Không có giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp kèm theo; không có giáo lý. Điểm nhóm này có các đăng ký hoạt động tín ngưỡng hàng năm 2019, 2021, 2020, 2022.

(4) Hồ sơ cấp GCN SHTGTT điểm nhóm Tin lành Giám Lý Liên hiệp Việt Nam ngày 6/3/2019 của UBND phường Tân Hiệp

- Không có giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp kèm theo; không có giáo lý; không có sơ yếu lý lịch người đại diện. Văn bản đăng ký không thông tin về người đại diện và nội dung sinh hoạt tôn giáo tập trung. Hồ sơ quá hạn: 5/2/2019 – 6-3-2019. Điểm nhóm này có các đăng ký hoạt động tín ngưỡng hằng năm 2019, 2021, 2020, 2022, 2023.

(5) Hồ sơ cấp GCN SHTGTT điểm nhóm Giêhôva của UBND phường Bửu Long, ngày 06/8/2019: Không có hồ sơ kèm theo. Hồ sơ quản lý khác thì khá chặt chẽ.

(6) Hồ sơ ĐKSHTGTT thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam

Không đúng thẩm quyền: (BTS cấp huyện đăng ký); không có giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp; một số hồ sơ không có lý lịch tư pháp; thời hạn giải quyết: hồ sơ quá hạn.

III. UBND TP. LONG KHÁNH

- Nhận diện về các giải thích theo Luật còn hạn chế như cơ sở tín ngưỡng, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tổ chức tôn giáo. Thông tin về việc thực hiện các thủ tục hành chính ở cấp xã chưa đầy đủ, còn nhầm lẫn giữa thông báo danh mục thủ tục bổ sung và đăng ký hoạt động tín ngưỡng.

- Đoàn không tiếp cận hồ sơ cấp xã, chỉ tiếp nhận hồ sơ quản lý cấp huyện.

- Văn bản số 706/UBND-VX ngày 23/6/2018 về việc tổ chức lễ đại tường cô hòa thượng Thích Viên Chánh – tổ chức tại Tịnh thất Vĩnh Ân, Cẩm Tân, xã Xuân Tân: Văn bản chấp thuận sai quy định vì không thuộc diện phải đăng ký xin phép.

- Văn bản số 2486/UBND-VX của UBND TX. Long Khánh ngày 09/8/2018 giáo xứ Núi Tung tổ chức lễ thêm sức cho 500 giáo dân. Căn cứ Điều 43 của Luật TNTG nhưng vì có nhiều Linh mục ngoài giáo xứ tham gia nên làm thủ tục đề nghị UBND TP cho ý kiến chấp thuận. Văn bản chấp thuận đề nghị phải thông báo cho UBND xã Suối Tre biết, trong khi đó, văn bản xã gửi lên ngày 8/8, VB chấp thuận của TP là ngày 9/8, tổ chức ngày 13/8. Giải quyết trường hợp này sai quy định vì theo Điều 43 chỉ cần thông báo DM HDTG bổ sung cho UBND xã.

- Văn bản số 1399/UBND-VX ngày 04/5/2022, của UBND TP. Long Khánh về việc BTS GHPGVN TP tổ chức viếng nghĩa trang liệt sĩ và thăm Bà Mẹ Việt

Nam anh hùng. Bản chất của hoạt động này là tổ chức lễ cầu siêu ngoài địa điểm tổ chức tôn giáo hợp pháp; nhưng nội dung văn bản trình và chấp thuận không thể hiện đây là hoạt động tôn giáo.

- Hồ sơ BTS GHPGVN TP. Long Khánh tổ chức Hội trại thanh thiếu niên, xác định thực hiện theo khoản 2 Điều 41 nhưng thủ tục làm theo khoản 1 Điều 41 (đăng ký mà không phải là thông báo).

- Hồ sơ Đại hội Nhơn sanh Họ đạo Cao đài Ban chính đạo và hồ sơ đại hội nhơn sanh họ đạo CĐ Tây Ninh, TP. Long Khánh không có báo cáo tổng kết nhiệm kỳ (có hoạt động bầu cử Ban Cai quản các họ đạo).

- Hội đồng thường niên của Chi hội Tin lành Long Khánh về bản chất là Đại hội nhiệm kỳ 2020-2021, vì vậy, việc áp dụng thông báo như hồ sơ giải quyết của UBND TP văn bản số 73/UBND-VX ngày 08/1/2020 là chưa phù hợp; cần có báo cáo tổng kết và thực hiện theo Điều 45, không phải Điều 44 Luật tín ngưỡng, tôn giáo.

IV. UBND HUYỆN CẨM MỸ

Nhận diện về các cách giải thích theo Luật còn hạn chế như cơ sở tín ngưỡng, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tổ chức tôn giáo. Thông tin về việc thực hiện các thủ tục hành chính ở cấp xã chưa đầy đủ, còn nhầm lẫn giữa thông báo danh mục thủ tục bổ sung và đăng ký hoạt động tín ngưỡng. Rà lại các thống kê về tín ngưỡng, tránh nhầm lẫn tín ngưỡng tư nhân và cơ sở tín ngưỡng thuộc cộng đồng.

Công tác cấp GCN QSD đất cho cơ sở tín ngưỡng; việc bầu, cử người đại diện tương đối cao hơn các địa phương khác.

- 10 hồ sơ của UBND huyện chấp thuận cuộc lễ ngoài cơ sở tôn giáo, địa điểm hợp pháp: Về thời gian đảm bảo, tuy nhiên cần lưu ý về mặt kỹ thuật văn bản, không nên chấp thuận theo địa điểm như đài thánh mà cần ghi rõ tại địa điểm nhà công dân cụ thể; Đối với việc cho mượn địa điểm tổ chức cần có văn bản đồng thuận của chủ nhà, chủ địa điểm hợp pháp.

- Đối với hồ sơ tổ chức Đại hội Phật giáo huyện: Đầy đủ và đúng hạn.

- Đối với hồ sơ thành lập 7/8 điểm nhóm SHTGTT: có 05/7 hồ sơ không đúng hạn, có hồ sơ kéo dài 7 tháng; chủ thể đứng đơn đề nghị là Linh mục Chánh xứ và BTS GHPGVN cấp huyện đề nghị, không có ủy quyền; 01 trường hợp của Giáo hội Phật giáo Việt Nam không có kèm theo giấy tờ chứng minh địa điểm hợp pháp.

- Đối với hồ sơ xin thay đổi địa điểm SHTGTT tại xã Xuân Sơn huyện Cẩm Mỹ, thực tế quản lý khá chặt chẽ, bài bản thận trọng. Tuy nhiên, hồ sơ quá hạn 20 ngày. Cần theo dõi kết quả sau khi chấp thuận ĐKSHTGTT. Điều 6 Nghị định

162/2017/NĐ-CP quy định sau chấp thuận, chậm nhất 10 ngày điểm nhóm phải di dời đến địa điểm mới và phải có văn bản thông báo trở lại.

V. HUYỆN NHƠN TRẠCH

- Nhận diện áp dụng pháp luật, nội dung thông báo, nội dung đề nghị, nội dung đăng ký còn chưa rõ. Còn nhầm lẫn cơ sở tôn giáo, tổ chức tôn giáo trực thuộc, tín đồ,

- 29 hồ sơ của UBND huyện giải quyết các nhu cầu tôn giáo về cơ bản thời gian đảm bảo. Tuy nhiên, còn một số trường hợp sau:

+ Hoạt động trại hè thanh thiếu nhi theo khoản 1 Điều 41 chỉ thực hiện thông báo nhưng giải quyết theo thủ tục đề nghị - chấp thuận, địa điểm họp.

+ Hồ sơ giải quyết cấp xã: Xã Phú Hữu có 2 điểm nhóm đề nghị thay đổi địa điểm nhưng không có văn bản đầu ra thủ tục hành chính (Phaolo -2020; Betetda – 2019).

+ Xã Long Tân: Đăng ký hoạt động tín ngưỡng hằng năm từ 2018 -2022; Miếu bà Rạch Sơn là cơ sở tín ngưỡng tư nhân vẫn làm đăng ký hoạt động tín ngưỡng có văn bản chấp thuận của UBND xã; Hồ sơ đăng ký SHTGTT tại ấp Vĩnh Tuy, Long Tân: hợp đồng cho thuê nhà để ở không phải sinh hoạt tôn giáo; giấy chấp thuận ghi địa điểm là tổ chức tôn giáo trực thuộc;

+ Điểm nhóm Tin lành Phước Thiện thuộc Chi hội Tin lành Mennonite Việt Nam xin thay đổi địa điểm nhưng kết quả giải quyết lại cấp giấy chứng nhận sinh hoạt tôn giáo tập trung.

+ Hồ sơ xã Phước An: Đăng ký hoạt động tín ngưỡng, thực hiện thông báo hoạt động cơ sở tôn giáo; văn bản trả lời của chính quyền còn nhầm lẫn giữa tín ngưỡng, tôn giáo.

Thực hiện thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hằng năm của các cơ sở thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam đều do Trụ trì Chùa thực hiện.

Công tác thanh tra, kiểm tra của Huyện: Thiếu hồ sơ lưu trữ giải quyết vụ việc vi phạm; không có kết luận gửi cho xã; Giáo xứ Hiến Nham, Tịnh viện Pháp Tạng vi phạm pháp luật về xây dựng.

VI. UBND HUYỆN ĐỊNH QUÁN

- Nhận diện áp dụng pháp luật, nội dung thông báo, nội dung đề nghị, nội dung đăng ký, ... có bao nhiêu tổ chức tôn giáo trực thuộc, bao nhiêu tổ chức tôn giáo trực thuộc đã thực hiện thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hằng năm chưa thống kê được.

- Tỷ lệ cấp GCN QSD đất cơ sở tín ngưỡng khá thấp.

- Báo cáo chưa nêu rõ công tác theo dõi thi hành pháp luật trên lĩnh vực tín ngưỡng tôn giáo tại địa phương.

- 21 Hồ sơ hội đồng thường niên của 7 chi hội Tin lành cả 3 nhiệm kỳ đều thực hiện thông báo theo Điều 44 là chưa phù hợp. Bản chất hoạt động là đại hội nhiệm kỳ và bầu ban chấp sự, cần thực hiện thủ tục đề nghị theo Điều 45 của Luật.

- Hồ sơ cấp đăng ký SHTGTT của UBND xã Suối Nho, hồ sơ nhận ngày 30/8/2019 – trả kết quả 17/10/2019; có văn bản trung gian ngày 19/9/2020, thông tin đang trao đổi hồ sơ với các ngành; văn bản chấp thuận số 26/CV-UBND căn cứ văn bản số 3612/UBND-VX ngày 27/9/2019 của cấp huyện. Hồ sơ có kèm theo tóm tắt giáo lý theo khoản 2 Điều 16 là chưa phù hợp.

- Hồ sơ ĐKSHTGTT diêm thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam tại nhà ông Trần Văn Dũng, 20/6/19 – 13/8/2019. Đến ngày 08/7/2019 có văn bản thông tin đang trao đổi với các ngành. Do BTS Phật giáo huyện đăng ký. Nội dung văn bản chấp thuận “Không thấy vấn đề trở ngại. Đề nghị BTS Phật giáo huyện tổ chức lễ đúng nội dung đăng ký”.

- Hồ sơ ĐKSHTGTT của Giáo xứ Suối nho Linh mục Quản xứ và Linh mục Quản Hạt đề nghị (sai chủ thể) quá hạn 14/12/2018 – 29/01/2019.

- Hồ sơ cấp đăng ký SHTGTT của nhóm Phật tử xã Thanh Sơn: Hợp đồng thuê đất hết thời hạn sử dụng (thời gian thuê 1 năm từ 11/12/2020 đến ngày 11/12/2021) chưa có giấy gia hạn; thời hạn giải quyết quá hạn 10 ngày; chủ thể đăng ký không đúng theo quy định của pháp luật (do BTS PG huyện đăng ký).

- Hồ sơ tổ chức các cuộc lễ ngoài cơ sở tôn giáo, địa điểm hợp pháp của các nhóm thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam đều sai chủ thể.

- Thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hằng năm cho các cơ sở Phật giáo đều chưa đúng chủ thể do các trụ trì Chùa đề nghị.

- Hồ sơ công nhận Ban Quản lý, người đại diện cơ sở tín ngưỡng của UBND xã Phú Vinh đảm bảo quy định; Hồ sơ đăng ký hoạt động tín ngưỡng của xã Phú Tân cơ bản đảm bảo theo quy định pháp luật.

VII. UBND HUYỆN THÔNG NHÁT

- Là địa phương có báo cáo cơ bản đầy đủ nhất so với các đơn vị cấp huyện. Tuy nhiên, nhận diện áp dụng pháp luật, nội dung thông báo, nội dung đề nghị, nội dung đăng ký, ... có bao nhiêu tổ chức tôn giáo trực thuộc, bao nhiêu tổ chức tôn giáo trực thuộc đã thực hiện thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hằng năm còn nhầm lẫn.

- Tỷ lệ cấp GCN QSD đất cho cơ sở cơ sở tôn giáo còn thấp 61/381.

- Có 2 hồ sơ đúng thẩm quyền.

- Hồ sơ tổ chức cuộc lễ ngoài cơ sở tôn giáo: Năm 2018 có 1 hồ sơ; 2019 có 02 hồ sơ, năm 2020 có 03 hồ sơ do Phòng Nội vụ trả lời chấp thuận – Điều 46 quy định UBND huyện chấp thuận. Ngoài ra, năm 2020 có 2 hồ sơ (Giáo xứ Gia Yên, Giáo xứ Dốc Mơ) xin tổ chức lễ ngoài cơ sở tôn giáo nhưng làm thủ tục thông báo.

- Thông báo danh mục hoạt động tôn giáo hằng năm của chùa Bảo Huệ, Khánh Lâm, Tịnh Quang, Long An: Chủ thể thông báo là trụ trì chùa, chưa đúng quy định của Luật tín ngưỡng, tôn giáo. Một số hồ sơ thông báo danh mục hoạt động tôn giáo của giáo xứ Mẫu Tâm, Kim Phát có văn bản tiếp nhận đăng ký. Giáo xứ Tân Yên thực hiện đăng ký DMHĐ tôn giáo qua từng năm.

- UBND xã Gia Tân 3 không có văn bản trả lời thủ tục ĐK SHTGTT cho giáo điểm Gia Liêm, mặc dù giáo xứ gửi văn bản 02 năm liên tiếp 2021, 2022.

- 12 Hồ sơ thông báo danh mục hoạt động tôn giáo bổ sung, đại hội nhơn sanh Họ đạo Cao đài Tây Ninh đảm bảo đúng thời gian và quy trình.

- Hồ sơ hội nghị của 2 Chi hội Tin lành chưa đúng quy định. Phải thực hiện theo Điều 45 của Luật tín ngưỡng, tôn giáo./.